

Бүгү чурттарның пролетарийлери, каттыжыңар!

ШИН

СЭКП Тыва обкомунуң, Тыва АССР-ниң Дээди Сөвөдиниң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 199 (12589)

1984 чылдың август 28, вторник

1925 чылда
Удмуртстанга

Өртөө 3 көп.

СЭКП Тыва обкомунуң IV пленуму

ПАРТИЯ ОРГАНИЗАЦИЯЛАРЫНЫҢ ДАЙЫНЧЫ АРГА-ШИНЭЭЗИН БЕДИДЕР

СЭКП Тыва обкомунуң бирги секретары эш Г. Ч. Ширшинниң илеткели

Эрткен субботада СЭКП Тыва обкомунуң IV пленуму болуп эрткенниң бистин солунга дыңнаткан болгай. Аңаа «СЭКП ТН-нын ноябрь (1982 ч.) Пленумунуң шийирлеринге дууштур партия организацияларының ажил-чорудулазынын стилин болгаш методтарын сайзыраңгайлар талазы-биле Молдавияның Компартия-зының ТН-зының ажилынын дугайында», «Партияга өтчеттарның болгаш сөгулаларның кол түнелдериниң база парторганизацияларның сорулгаларының дугайында» СЭКП ТН-ның доктаалдарына дууштур партия эге организацияларының дайынчы арга-шинээн бидер дугайында» айттыгыны чугаалшан.

Ол талазы-биле илеткели СЭКП ТН-ның кеңигүнүн-ге мандат, партия обкомунуң бирги секретары Г. Ч. Ширшин ылган.

Бистин партиявистин, оон Төп Комитетиниң бо хүнерде хай талалыг организация болгаш идея-политикти ажилы, совет улустуң күженишкени партияның XXVI съездинин, СЭКП ТН-ның Пленумна-рын шийирлерин амыдырал-га боттадырарычче, бистин чуртувустуң экономиктиң болгаш камгала күчүн улам ийди амыдыралычче, совет кижилерин чагай чоруун бедилеринче утланган.

Коммунист партияны, оон Ленинниң Төп Комитетин доктадыр сыйрат каттышкан республиканың коммунисти-рин, ажилчы чоннары ССРЭ-ниң составына Тываның эки тура-биле каттышканын 40 чыл оюнга утуктуру күш-ажылчы болгаш политикти бедик көндүрүшкүнүң бай-далында амыдал, партияның XXVI съездинин, СЭКП ТН-ның Пленумнарын шийирле-рин, он бирги беш чылды оннадаларын күчүдээр дээш, коммунист тургузушкунуң салымшкыны көндүрүш дээш бүгү күженишкенин мөөн-нел турар.

Коммунист тургузушкуну-нун сорулгаларын чедиишкы-ниң боттадырары СЭКП-ниң ууртукту болгаш башкары-ч ролун улам ийди бедиле-ринден амааржар. Ынчангаш амы узе партияны, он бүгү эвенодарының ажилынын денелеринче, стили болгаш методтарыны улам угуу негес-тен салып турар. Ону сайзыраңгайлар — ажил-ай болгаш културта тургу-зушкунуңуң укасто бурзун-ге ажил-херекти экижидери-нин аажок угуу куралыны ол болур. Партияның XXVI съез-динин, СЭКП ТН-ның Плену-марының шийирлеринде, Молдавияның Компартия-зының ТН-зының өтчетуун талазы-биле болгаш партияга өтчеттарның болгаш сөгулалар-нын кол түнелдериниң дугайында болгаш ТН-ның өске-да доктаалдарында, СЭКП ТН-ның Чингине секретары эш К. У. Черненко амыдала ууртулган болгаш башка-рылганын бүгү алдыртканда ажилчы Ленинниң стилини тодаргай программазын айт-кан.

Партияны, ролунуң улам өзүп турары, оң ажилынын денелер болгаш түнелдерин СЭКП-ниң үндесин болур партия эге организацияларын ийдепкин болгаш дайын-чы арга-шинээн бедилеринден узуу-биле амааржар. «Бистин партия организация-ларымыс быжык болган ту-дун, ону долгандыр турар, ону ууртукту турар ажилчы массаларга салдары улам угуу, хай талалыг, байла болгаш үр-түнелдерин бол-уру деп В. И. Ленин айткан чоразан. Бир эвес партия ор-ганизациямыс бурзуу болу-нуң чорудулазын бүгү күрүм-дүрүмү, бүгү талалыг тургу-зуу турар болза, мынча бүгү чуртун ажил-херээ улам бу-рундалар ужурут деп, СЭКП-ниң XXVI съездининге, демдегезин.

Эш К. У. Черненко СЭКП ТН-ның февраль болгаш апрель Пленумнарында,

кен беш чылга денээр, 2 хуу өскөн. 3,5 чылдык план күрүдөгү эт садар талазы-биле 101,9, сүтүтү—103,6, дү-түтү—106,5, чуурамын—132,5 хуу күсүстүгүн.

Партия эге организацияла-рының тодаргай утланымш-кынын, организаци ажилы-нын түнелдерин ол чедип ал-дынган. Кайда-ла партия ор-ганизациялары ажил-херекче ханылап, коллективтерин амыдыралында кол айттыр-ларын күчүдээр түнелге тургузуу, ону шийирлээр-нече коммунисттерин, бүгү ажил-чы чоннары мобилизастал турар болур, мыда чедип-книр чедип алдынып тура-ры практика бадаткан ту-рар.

Илеткели оң чижээге «Тилелге» совхозту чугаала-ан. 1983 чылдың түнелдеринде алаа СЭКП ТН-ның, ССРЭ-нин Министрлер Чөвү-лелиниң, ВЦСПС-тин бол-гаш ВЛКСМ ТН-ның шил-чир Кызыл тутун тывыска-ан. Совхозту коллектив каш чыл улай ден-дески амыдал, көдээ ажил-айгый продукту-ларын бүдүрериниң кемчел-ни чыг бурдуу көндүрүш келген.

Бо ажилга мыда партия комитетинин (секретары Ч. У. Монгуш) организаци ролу угуу. Совхозту партия ор-ганизациясында 124 коммунист бактап турар, оларын 70 дуузу материалдыг кижити бүдүрүшкүн турар. Парток ажилды кол утланымшкынын билдир-ганын тодарып ал. комму-нисттерин болгаш партокму-ну хуралдарына чууда айттыр-ларын чуугаажык, ону кал-бак активни ажил-херекче-биле чуугаажык көрүп, чеп-тес-терин чылдырчыче комму-нисттерин күженишкенин мөөнел турар. Күсүдүр хуу-сазын болгаш күсүдүрчкени-рин айткан шийирлериниң ху-дээп ап, оон күсүдүрчкени-дештиг контролон организастал, кижилер-биле ажилче хижээтенин парток күн-дө-дө.

Совхозтарны болгаш агро-улусту комплексииниң бүдү-рүшкенин партия органи-зацияларын үр-түнелдег ажилынын өске-да чижел-терин илеткели доктаган. «Адад-Мадар» (Ю. М. Бисытпа), «Шекээр» (О. О. Куулар), «Сосновка» дуржула-бурдуру ажил-айгыйнда (М. Г. Баку-ров), СЭКП-ниң XXV съез-дин (О. А. Одумачи), «Совет Тыва» (С. О. Пельчир-оол), «Кызыл тараачын» (М. Н. Молдуров) совхозтар, сүт комбинатында (В. С. Суменко-ва) партия организацияларын организаци, идея-кижизил-терин ажил-айгыйларын до-гел ажилды, планинны бол-гаш социалист күчүдүрчкени күсүдүрчкени ажилчы чонна-рын мобилизастарыны эки дуржулазын мөөнел алган.

Мында-даа көдээ ажил-айгый алдырдында чамдык партия организацияларын дайынчы арга-шинээн, тодар-гай утланымшкынын ажилы ам-даа чогуу негеслере чеп-тес дээрин илеткели дем-дегезин. Хай совхозтарны пар-тия комитеттери көдээ ажил-айгыйн хөгжүдериңи кол айт-тырларынче ууртуктуларын болгаш специалистерни ажилын чептес утлантып турар.

Көдээ партия организа-цияларын күрүш планинны күсүдүрчкени дээш кадрларын салгыла-чурумун шийирлээр-биле быжыклар ужурут. 3,5 чылдаа совхозтарын 30-и күрүдөгү эт садар, 15-и сүт, 11-и дүк садар талазы-биле планинны күсүдүрчкени. «Кара-Хаак» (А. С. Мадыров), «Ленинск орук» (В. Н. Агош-ков), ССРЭ-ниң 50 чыны ат-

тыт (секретары турган Б. К. Балчир-оол), «Найрал» (Т. Д. Чечек-оол), «Өкө» (В. Р. Шай-маер), «Енисей» (В. Н. Шин-кин), «Тыва» (Б. С. Даржаа), «Кара-Хөл» (Х. Д. Сериков), өске-даа совхозтар планинны доктаамал күсүдүрчкени, күрүш-кенин угуу өрелг болуп келгенер.

Бо ажил-айгыйларда парт-комнар болгаш партия органи-зацияларын бюралары көдээ ажил-айгый бүдүрүшкени-нин кол айттырларын хөг-жүдериңи сорулгаларын шийирлээрчине кошкак ха-нылап кирип, организациа, ийдепкин ажилды чептес чорудуу турар. Партия хура-ларында болгаш партокмар-нын, партбюроларын хура-ларынга айттырларын бүгү талалыг, ханы анализ чокка чуугаажык. чептес-терин чылдыраа чотуру денелге илеткели, нини сестерин шийирлээр дүзүн ап турар, ол ышкан коммунисттерин хай кезин тодаргай даялдаткан чок, коллективтерин мурунула хүнүн чуугула сорулгаларын күсүдүрчкени оларын илетке-ли лаара тутушпай турар.

Мал ажилында шийирлест-тенин чуугула айттырлар ам-даа бар болуп артышкан. Ыланга малды баш санын неместир өстүрер. та-лазы-биле ажилды экижиде-ринин айттырларынче «Түзү» (секретары тур-ган К. Н. Херте), «Шекээр» (О. О. Куулар), «Коммуни-ст орук» (Э. О. Ондар), «Не-кра» (Э. Г. Куулар), «Ак-Ту-ру» (Р. С. Хундай-оол), «Саян» (А. В. Куулар), өске-даа совхозтарда партия органи-зацияларын кошкак кичи-рин хай салып турар. Бо чылдын август 1-де байдал-биле ал-дыр, ол ажил-айгыйларда шээ-р болгаш мынчыг болуу ма-дда чаш төдүн эрткен чылга денээр, дыка өзүшүти кам-галал алган.

Малдын өлүп хорор чоруу хай совхозтарда бар болуп турар. Ыланга Тока атыг, «Коммунизм» дээрин, «Улуу-Хар», «Утка 25 чыл», СЭКП-ниң XXII съездин а-тыг, «Октябрь 30 чыл» сов-хозтарда малды өлүп хорор-лун хай. Бо дээр, ажил-айгый амыс чоруктуң, зоо-ветспециалисттерин ажилын денелерин кошканын түнел-дерин. Ындыг турбурже, пар-тия организацияларын специ-алисттер ролон болгаш ха-рыскалгач чок чоруктар-биле, кадарларын ажил-херекче доктарып ач сеткилдиг эвес чоруу-биле денелдер чогуу-ру демдеге чедир чорутпай кел-ген.

Хай совхозтарда маалды продукттуу чамыс хевээр ар-тышкан. 1983 чылда совхоз-тарын 30 СБФ-деринде сар-бир инеке олаштыр 1300 кг сүт сат алдынган. Бай-Тай-го, Өвүр, Барым-Хемчик, Чөөн-Хемчик, Тес-Хем райо-нарнын ажил-айгыйларын-да дүк кыргып ап турары өзүш. Партия организацияларын ма-дда ажаал, кадарларын тех-нологияны, фермаларда, хой-жу тургаларда күш-ажылды, селекция болгаш уксаажыл-га ажилы организастарын экижидеринче кадарларын, совхозтар ажилчыларын күженишкенин чептес моб-илизастал турар.

Чер ажилында шийирлест-тенин нарын айттырлар өзүш эвес. Ол дээр, ажил-чы мурунула чер ажилын зона системаны улам дүгүн болгаш долдуу-биле ший-гээрин, көдээ ажил-айгый култураларын та-рып өстүрериниң техноло-гияны экижидер, хову ажилдарынын планинны өзүш бедилер, үренин ажилы, ор-ганикти болгаш минералдыг кичиригелер ажилгаалыг экижидер, мелiorацияны ажилын бедилер болгаш өске-даа айттырлар-дыр. Хай совхозтарын мал чеп-биле өзүш хандыртыганы чилг айттыр болуп арты-шкан турар.

Партокмар болгаш партия эге организацияларын бю-ралары, коммунисттерин, хову ажилдыларын чер ажилы-ның үндесин айттырларын шийирлээрчине, оон ажил-чы чоннары мобилизастал турар. Партия хура-ларынга болгаш партокмар-нын, партбюроларын хура-ларынга айттырларын бүгү талалыг, ханы анализ чокка чуугаажык. чептес-терин чылдыраа чотуру денелге илеткели, нини сестерин шийирлээр дүзүн ап турар, ол ышкан коммунисттерин хай кезин тодаргай даялдаткан чок, коллективтерин мурунула хүнүн чуугула сорулгаларын күсүдүрчкени оларын илетке-ли лаара тутушпай турар.

Мал ажилында шийирлест-тенин чуугула айттырлар ам-даа бар болуп артышкан. Ыланга малды баш санын неместир өстүрер. та-лазы-биле ажилды экижиде-ринин айттырларынче «Түзү» (секретары тур-ган К. Н. Херте), «Шекээр» (О. О. Куулар), «Коммуни-ст орук» (Э. О. Ондар), «Не-кра» (Э. Г. Куулар), «Ак-Ту-ру» (Р. С. Хундай-оол), «Саян» (А. В. Куулар), өске-даа совхозтарда партия органи-зацияларын кошкак кичи-рин хай салып турар. Бо чылдын август 1-де байдал-биле ал-дыр, ол ажил-айгыйларда шээ-р болгаш мынчыг болуу ма-дда чаш төдүн эрткен чылга денээр, дыка өзүшүти кам-галал алган.

Улетур болгаш транспорт коллективтеринде 1,5 мун ком-мунист партияны 45 эге организациясында лаара тут-тунган. Оларны хай кезин бу-дуреленин ажил-херекче айт-тырларын шийирлээрчине, оон ажил-чы чоннары мобилизастал турар. Партия хура-ларынга болгаш партокмар-нын, партбюроларын хура-ларынга айттырларын бүгү талалыг, ханы анализ чокка чуугаажык. чептес-терин чылдыраа чотуру денелге илеткели, нини сестерин шийирлээр дүзүн ап турар, ол ышкан коммунисттерин хай кезин тодаргай даялдаткан чок, коллективтерин мурунула хүнүн чуугула сорулгаларын күсүдүрчкени оларын илетке-ли лаара тутушпай турар.

Кызылдың даарында фаб-риказын партия организа-цияны (В. Брюла-ов) ажилдыг дүжү-ганын күчүдээр ап болур. Ол ажилын бүдүрүшкени бүдү-рүшкени эвен мен деп бол-дун, ажилды эки эки тү-нелдерин ханы сонургалды сиңиртир турар. Ажилчы-ларын болгаш хаан-хаан-ларын 60 ажил хуузу бүдү-рүшкени эргелен башкары-ны ийдепкенин кичирип турар. Коммунист бүдүрүшкени ийде-пин көдүрү дээш партбюро сагыш салып турар. Партия болгаш ажилчы хуралдар-нын, административниң ажил-чорудулазын контролдар талазы-биле комиссияны, по-литикти болгаш экономикти өрелдериңи, ролон бедиле турар. Коммунисттерин ий-депкин ажилдыг коллективни социал хөгжүдериңи, шийар башкарыны комплексти системанын планинны ажилдыг кылыр болгаш бот-тадырларын ышкан ийди ча-гай эгелдешкенин тызылган. Ол бүгү фабрика коллективни-ге планинны болгаш соци-алист күсүдүрчкенин чедип-чидер турар. Беш чылдын 3 чыл 7 айларын дүзүрүш-кени күш-ажылды, продукция-ны 20 хуузу Шынар дем-дектиг бүдүрүп үндүрүп ту-рар.

(Уланчы 2-ги арында).

Ядролуг чепсек чок зоналар талазы-биле делегей конференциязының кыйгырынгз К. У. ЧЕРНЕНКОНУҢ ХАРЫЫЗЫ

1984 чылдын апрельде Ман-честер хоорайга ядролуг чеп-сек чок зоналар талазы-биле бирги делегей конференциязы бооп, аңаа Англияны, Гол-ландияны, Ирландияны, Италияны, Испанияны, ГФР-ни, а ол ышкаш АКШ-ты, Японияны болгаш Чаз Зеландияны чеп-серинг бот-эргеле-лини (муниципалитеттерин) организацин 200 ажил те-дөөкчелер киришкен. Оон киржикчилер ол конферен-цияга хүлээп алганы шийирле-ринге, чер кыргыны талалыг камгалары, ядролуг дайын-ның өскүс үнүп болуу кыжа-нышкынын ийдепкенин чептес-терин чылдыраа чотуру денелге илеткели, нини сестерин шийирлээр дүзүн ап турар, ол ышкан коммунисттерин хай кезин тодаргай даялдаткан чок, коллективтерин мурунула хүнүн чуугула сорулгаларын күсүдүрчкени оларын илетке-ли лаара тутушпай турар.

Манчестер хоорайнын мэри Дж. Хезерингтон конференция-нын секретары болганда, айттырлар айттырларын талазы-биле Совет Эвнелиниң бодалдарын илдериниң дилзэн чагарын СЭКП ТН-ның Чин-гине секретары, ССРЭ-ниң Дээди Сөвөдиниң Президи-умун Даргаз К. У. Чернен-ко амыга чоруткан. Ол-ла ышкан мынд чыгааларын я-дролуг чепсекти азы олап бот-тарын денелдеринде тур-рар-лаа күрүшкенин уадрт-кучуларын база чоруткан.

Мои аңаада эш К. У. Чер-ненко харыызы парлан.

Хүндүлүг — Дээди Секретары Ядролуг чепсек чок зоналар

талазы-биле бирги делегей конференциязы болгаш айт-кы хууза алган документтер бүгү делегейде кижилерин ядролуг дайынның ажилыг саргышкынынын үлгү-канын, ядролуг үзүткери-нин кыжанышкынын ажил-кын төрелетенин чылдыраа талазы-биле эи шийирлээр болгаш дүгүн темчелерин эргелек чугулазын билит ту-варын дугайын хевчиле-турар. Амыга үеде ол айттыр-ны элзэн хай чурттарын му-ниципалдыг организацин көрүп турары — төөгүтү бол-гаш илеткели болурун турар факт болуру-дур. Бадун киж-илерин тайыпче тура-соруу, эи-не амыдалыг боо-чепсекти эидере бүдүрерин соксакты-че чуктул боттарынын чур-тарын хамаатылыгын ядро-луг ажил-халаттын кыжа-нышкыны-биле этежеринче албадарын күзеп турар чак-кы. Политиканың уадрт-кучу-биле илдертинин уа-др.

Совет Эвнелиниң политика-зын сийерин шимчээшкенин-нин бүдүрүшкенин чуктул-ге долдуу-биле дүгүшүп турар ССРЭ ядролуг чепсекти баш-тай ажилга-да деп хуузагын чыгыш тал-биле алган. Ындыг чепсекти кымыл үндүреринде болгаш амыдалыгын оло-талаан база оон оларын де-вискелеринде чок бооп ту-рар, мындыг күрүшкениң уадр-ядролуг чепсекти ажилла-вын дугайын база сагы-ламып казын. Бир эвес ядро-луг чепсек бар өске чурттар ССРЭ-нин үлгүлерин эидере болза, байдалын кайы кире чыгарылыр, күрүшкенин а-зынга бүдүрүшкенин кайы хи-

де быжыганын билеп азын берге эвес.

Ядролуг чепсекти бүдүрүш-кени уадртканын чедир ботту-биле кыжыраал база кыжы-рып тургаш, ядролуг кыжа-нышкынын күчү уадртканын талазы-биле кемчелерин тодаргай программаның Совет Эвнелин сардалган.

Ядролуг чепсек чок зоналар-ны түртүрү — айыл чок чорукту быжыгалаар дээш дем-селге чугула үлгүлүшкенин болуу. Ындыг зоналар — хо-о-ау күзөл-болла эвес-тир. Ол утланымшкыны кылган киж-илерин чамдык түнелдерин баш бери берген. Ынча-гаш мынд күженишкенин бүгү утланымшкыны, чеп-кени арын ядролуг оспадын башы бүдүрүшкени арыла-шан чам күшүдериңе херек.

Совет Эвнелин өске-даа со-циалист чурттар-биле кам-ядролуг чепсек чок зоналар, ышкыны Совет Европага бол-гаш Балканы-даа тургузуш-кени дээш, тулушкуну ший-күн ядролуг чепсек Төв Евро-пада чотуу зоналарын кай-латтыгын тургузу алган. Евро-паны ортук моакшылаң болгаш тактиканың ядролуг чепсектен дүзүп хостарын дээш шийирлээр-биле туржуу ту-рар.

Ядролуг кыжанышкыны соксактын дээш демселге салымшкын буруу-де үлүг болгаш чугула болур. Амы-агы чурттарын муниципалдыг организацин уадрт-кучуру күженишкенин кат-тырларын Сийерин шимчээш-кенин чедип-чидерин кү-зөл кааскал түд мен.

Хүндүлүк — К. ЧЕРНЕНКО.

УЛУГ ТИЛЕЛГЕГЕ АЛДАР КЫЛДЫР

Ажыл шагын соода Кы-зылдың эт комбинатынын төп электрик-станциянын бол-гаш «Четек» ательесинде В. А. Ковалевниң бригаданын, ажилчыларын, инженер-тех-никтиг ажилдачыларын чыгып келгенер. Ол чердеге эртки-ден ийдепкениңе бүдүрүш-кени мурунчалары ач чү-чүе чуугаалаш, 1941-1945 чылдарда Ала-туртуп Улуг дайын-га совет улустун алдарын тиле-генин 40 чыны төлөтүп утук-тур дээш бедилеңи соци-алист хуузагелерин алыр-ын сардалган.

Кызылдың эт комбинаты-нын ажилчыларын, инженер-техниктиг ажилдачыларын «Улуг Тилелгениң 40 чыныга — шапкын күш-ажыл» деп девизтиг социалист чарышты организастал эгелер бергенер. Ында профсоюз комитети-нин даары, лаборатория эи-чиси О. С. Сермакина мында дээш:

— Ол алдарын күнүң бед-ик бүдүрүшкүң, эи шынар-лыг күш-ажыл-биле утук дем-дегээр бис. Бо чылдын планын

декабрь 28-те күсүдүр, кам-галга чуртунуң бүгү талалыг күшүдериң бис. Планин ажы 20 тонна ээти, 7 тонна колбаса кыжыларын, бүдүр-ер, продукцияны бот-үшүн 0,5 хуу чингедир, 1985 чылдын беш айларын планын Май 9-та күсүдүр бис. Кийа буруу дайынды эи келбейн боттар-нын оюнуңа бир хун ажил-даарын хуузагын турар.

Кызылдың төп электрик-стан-циянын коллективин Улуг Тилелгениң 40 чыны чаа-чаа чедип-чидеринде денелдерин чуугаалаш, мыда партия бөлү-нүң ууртуктуу В. Н. Нипо-лаева түнүшкөн.

— Электрик энергияны ажил-дай ундур талазы-биле беш айлар планын 1985 чылдын май 9-та күсүдүр, күш-ажыл-дыг бүдүрүшкүңүң 1,2 хуу бедилер, продукцияны бот-үшүн 0,6 хуу чингедир, күш-ажыл болгаш технологтиг сагыла-чурум үрүшкенин бол-дурба, ажилчыларын бу-руу-биле денелдерин аария болу бээр таракталарын чок кылыр, онал-болл болдурба-зын чурунурал шынгы

сагыр бис. Бистин совет Тө-рөң чуртувусу дээш тулуш-кунуңага «Ян ажилчыларын оюнуңа бир хун ажилдаш, оон кирген ажил-херектин Тайбиз фондусуне шийде-рин бис.

Төп электрик станциянын коллективин шак мынд бед-илеңи хуузагын алган.

Совет улустун 1941-1945 чылдарда Ала-туртуп Улуг дайынга Тилелгениң 40 чыныга алдар кылдыр чар-лаан шапкын эгелетке кириш-кенин «Четек» ательесинде В. А. Ковалевниң бригады мындай хуузагын алган: «Дү-тү чыл аламыз оламыз Тиле-ге хуузагын күсүдүр, беш айларда ажи-дуза чедирин 200 публе көндүрүш, күсүд-тур чарыгларын эгелен-дене-не хову чок дужарыны-нын 98 хуу чедир бис. Бир күдө ажилдаан ажи-асты совет Тайбиз фонду-зуне шийде-рин бис.

Бригаданың бүгү кижиги-нери ону бүдүрүшкени дөктө-нөр.

Республиканың бүгү бурду-ру-гелерин, албан черлерин ажилчыларын, инженер-тех-никтиг ажилдачыларын амыгы-рин үстүдө коллек-тивтиг хуузагын алган.

В. МАТСОН.

КОЧЕТОВТУҢ СИГЕНЧИЛЕРИНДЕ

Талдыда «Коммунизмниң ке-рел» совхозтуң сигенчилер «Совет Тываның 40 чыныга — шапкын күш-ажыл» деп куш-ажыл эгелетке ийдепкин ажилы, республиканың юби-лейнин чылдыда ийдепкин малдыг чедир санын, чуку-тү мал чептерин белетек алыр дээш социалист чарышты каттаркан ажилдыг ту-рар.

Бир-биле ажилдаар үш эвеноу тургускай Оларын бирезин — комсомолу-ны-ктар эвеноу, Ук эвеноу уадртукту коммунист Дар-сол Давыдович Оюнга даас-каны. Бо эвеноу сигенчилерин кол сорулганын чагаар үрген 1987 тонна сигени кел-сип, белеткээр.

Витаминниң ситен даганы белеткээр эвеноу Николай

Сероз уадрткан. Силос белет-кээр эвеноу коммунист Вла-димир Оюн билдир уадртук ту-рар. Мал чепи белеткээр эвеноуларга машина-техниканы чедир кылдыр быжыгала.

Нитритин малдыга мал че-миник белеткелге бо үстүдө адаттыгын эвеноуларын ажил-чыларын сөөлү казы, азы-хунисин ажиллап, ажилды темпизин дүгелеткен. Мал че-миник белеткелчилерин кы-зымак ажилын амыдала кескен ситен, белген эвеноу-лар келген туурум нежип-орор. Бо хүнерде 1209 тонна ситен белеткелген. 1568 тонна сенаж, 1491 тонна си-ен салдыган болгаш 195 тонна айтканын ситен дагы-нын шоодайла, сардал алган.

Мал чепин белеткелде ажилда турар чактористе Александр Моол-Кара, Нам-

зын-оол Оюн, Эзестей Оюн, Александр Дамды, Юрий Комков чарыштын мурунку олдурда чоруп, макталдыг ажилдап туралар. Оларын кийа буруу эгелер норманы 120—130 хуу күсүдүр турар.

Мал чептерин белеткелде-де 150 ажил кийа ажиллап, эки шынардыг мал чептерин белетек алырды боттар-нын төлөтүп үлүгүн кичирип турар. Совхозтуң үш хойжу бригадаларын малчыларын ситен белеткелде база-да ийдепкин кичирип турар. Би-че-оол Оюнуң Шынарды Оюн-уң болгаш Василий Оюнуң уадртканын хойжу бригадалар-нын ажил-ийдерин түс-түзүн-да 35-тен 45 тонна чедип си

**ПАРТИЯ ОРГАНИЗАЦИЯЛАРЫНЫҢ
ДАЙЫНЧЫ АРГА-ШИНЭЭЗИН БЕДИДЕР**

терини орденден калбаб-биле кийиштирерини-ге, родон бугу тазын бедидерден, бул организациялар сажалдан тазы коммунистерден итти. куштелдириш-де, бул түрү.

Партия организацияларын дайынча аргаштырып, СРКП хооронунда, райондарины тазалыгын дүртүгүтүп, дегенден шийтпирки-би-де кайнаржар. Партия ком-теттери партия эге органи-

(Улангынч 3-ку арында).

[illegible]

